

Het leven van Pater Wim Giesen, Missionaris SVD

Door: Gerard T.J. Noordman
Wim Stolp

Datum: juli 2019



Pater Wim Giesen 2019, foto G. Noordman

Inleiding

Dit is het verhaal van pater Wim Giesen uit Sterksel (N.Br.) die ruim 62 jaar als missionaris gewoond en gewerkt heeft in Brazilië. Willem Peter Giesen werd in Helden (L) geboren op 17 oktober 1927, hij was nog geen 6 jaar oud toen hij op 24 april 1933 met zijn ouders en broers naar Sterksel verhuisde om daar een boerderij te beginnen. De familie Giesen ging wonen op de Agneshoeve, een langgevel boerderij, aan de Pastoor Thijssenlaan, toen nog aangeduid met adres D7. Wim is de derde zoon van Leonardus Giesen (1890-1948) en Hubertina Mingers (1893-1988), die op 13 februari 1922 zijn getrouwd, hij heeft nog drie broers en een zus. De naam Giesen zou mogelijk afgeleid kunnen zijn van de kleine stad Giesen in de deelstaat Neder Saksen in Noord Duitsland. Hoewel het ook een patroniem kan zijn, afgeleid van een voornaam, bijvoorbeeld van Gijsbert.



Familie Giesen – Mingers, v.l.n.r. Wim, vader, Grad, Johan, moeder, Agnes, Peter, foto uit album pastoor P. Thijssen

Al vrij snel na de grote verhuizing van Limburg naar het Brabantse land gaat Wim in Sterksel naar de lagere school en op 12 jarige leeftijd gaat hij naar het missiehuis in Uden met de bedoeling om uiteindelijk priester te worden. “Het Missiehuis in Uden was oorspronkelijk een pensionaat van de zusters Ursulinen en vanaf 1911 een missiehuis van de Missionarissen van Steyl, ook wel bekend als de *Gemeenschap van het Goddelijke Woord* of *Societas Verbi Divini*, afgekort SVD. De Missionarissen van Steyl leidde er jonge mannen op tot missionaris. De congregatie noemde dit het missiehuis St. Willebrord. Als gevolg van de Tweede Wereldoorlog werd het missiehuis in november 1941 door de Duitse bezetter geconfisqueerd en in augustus 1944 werd het missiehuis door de Duitsers opgeblazen. Rijen oude bomen verraden de plaatsen nog waar de lanen gelopen moeten hebben, van het gebouw zelf is niets meer te zien. In Deurne werd een nieuw Missiehuis, St. Willibrord, geopend”. Wim Giesen is in september 1946 ingetreden bij de congregatie van de SVD en hij werd op 10 augustus 1952 tot priester gewijd. Daarna werd hij missionaris in Brazilië. De dorpsgenoot Wim van toen heeft, na 62 jaar leven en werken in Brazilië, in juni 2016 zijn intrek genomen in het Missiehuis van Teteringen.

Jeugdjaren van Wim Giesen

De periode dat Wim in Helden woonde waren te kort om zich daar nog veel van te kunnen herinneren. Wel weet hij nog goed dat hij met zijn klein kruiwagentje brooddeeg, dat zijn moeder gemaakt had, naar de bakker in de buurt bracht om te laten bakken. Van de verhuizing moest Wim helemaal niets hebben, hij wilde niet mee, veel brullen en zich verstoppen in de schuur, maar daar hielp geen moedertje lief aan, ook hij hoorde bij het gezin en moest gewoon mee. Op de lagere school kreeg Wim les van juffrouw van de Zanden een goede juffrouw, van meneer Smeets die kwam uit Limburg, een goeie meester maar hij was wel erg streng en van meneer A. Schilleman het hoofd van de school. Elke meester of juffrouw deed toen altijd twee klassen in hetzelfde klaslokaal. Voor de Catechismusles kwam pastoor Thijsen altijd via het eikenlaantje langs de pastorie naar de school. Er waren toentertijd steeds twee klassen bij elkaar gevoegd. Men ging toen ook altijd te voet naar school. Wim liep dan vaak met Jacq Gielen en Jan Scheepers naar school. Piet Hikspoors was zijn beste vriend en is dat altijd gebleven. Dirk Koller, Nelis Geelen en Giel Engelen van het Peelven, behoorden ook tot zijn klasgenoten. De lagere school stond destijds op een enorm groot veld aan de huidige Valentijn, waar nu woningen staan. Soms werd er wel eens wat kattenkwaad uitgehaald, maar volgens Piet Hikspoors viel dat allemaal wel mee. Als de school uit was moest er thuis worden meegeholpen op de boerderij, werken in het kippenhok of mee koeien melken. Maar na 3 of 4 koeien deden je handen flink zeer. Gelukkig had Wim twee broers die ouder waren en al flink mee hielpen.



lagere school met woning van hoofd der school, 1920-1956

Waarom wilde Wim priester worden

In het najaar van 1939 fietst de rector van Missiehuis St. Willibrord in Uden naar zijn vriend Leo Giesen in Sterksel. Dit omdat hij een tip had gekregen van pastoor Verhoeven dat zoon Wim missionaris wilde worden. Deze jonge man was geraakt door de missiefilm "Ria Rago, heldin van het Ndona dal". Dit drama van het offerleven en de offerdood van een jeugdig christenmeisje op het Indonesische eiland Flores is een film van pater Buis die hij in heel het land vertoonde samen met pater Beltjes, beiden van de SVD. Het betreft een propagandafilm voor de missie over het Christelijke meisje Ria Rago dat wordt uitgehuwelijkt aan de mohammedaan Dapo. Als Ria zich tegen dit huwelijk verzet, wordt ze mishandeld en vlucht naar de missiezusters. Ze wordt liefderijk opgevangen, maar al snel door haar vader en zijn metgezellen teruggevoerd naar de kampong. Maanden van marteling volgen, waarin Ria blijft weigeren om met de mohammedaan te trouwen. Ze ontsnapt weer en bereikt met haar laatste krachten de missiepost, waar ze ineenzakt op de stoep. Haar toestand is zo ernstig dat ze de laatste sacramenten ontvangt. Ria's vader komt terug op de uithuwelijking en geeft Dapo zijn bruidsschat terug. Op haar sterfbed schenkt Ria haar ouders vergiffenis.

Door deze film was Wim zo geïnspireerd geraakt dat hij zeker wist dat hij priester wilde worden. Hij koos daarbij heel bewust voor de SVD, de Gemeenschap van het Goddelijk woord.

Waar de SVD voor staat

Het Gezelschap van het Goddelijk Woord of in het Latijn: Societas Verbi Divini, afgekort SVD werd gesticht in 1875 door Arnold Janssen (1837-1909), priester van het bisdom Munster. Vanaf het begin was zij bedoeld als een congregatie die overal ter wereld zou gaan missioneren. Janssen stichtte in 1889 samen met Helena Stollenwerk ook de congregatie van de Missiezusters Dienaressen van de H Geest en in 1896, als contemplatieve tak, de Dienaressen van de H Geest van Altijddurende Aanbedding. De eerstgenoemde congregatie werd wegens haar habijt ook wel aangeduid als de blauwe zusters, de laatstgenoemde als de roze zusters. Het was de eerste Duitse missie-congregatie. In 1900 werd de congregatie kerkelijk goedgekeurd. De 'Chroniek St. Franciscus Xaverius Teteringen van de Paters van Steyl begint op 8 september 1911. In Uden werd in 1912 de Nederlandse afdeling opgericht. Arnold Janssen bouwde in 1924 een missiehuis in Steyl bij Venlo, omdat in Duitsland de Kulturkampf het werken voor orden en congregaties bemoeilijkte en velen daarom uitweken naar aangrenzende landen. Overigens behoorde het moederhuis St. Michael te Steyl tot de Duitse provincie. Aanvankelijk droeg de congregatie dus een zeer Duits karakter. In 1928 kwamen de meeste leden uit Duitsland, Oostenrijk, Polen en Slowakije. Nederlandse mannen sloten zich spoedig bij de nieuwe congregatie aan. Alle missies en missionarissen vielen rechtstreeks onder de algemeen overste. Anders dan bij veel congregaties, waren de missiegebieden niet aan een bepaalde provincie toevertrouwd. SVD paters en broeders, missionarissen van verschillende landen en nationaliteiten, wonen, leven en werken samen. En alleen hierdoor zijn ze al getuigen van het evangelie en van de kerk die één is voor allen. De generaal overste besliste waar de missionarissen naar toe gezonden werden. Op de missie van de Kleine Soenda-Eilanden werkten derhalve naast Nederlandse missionarissen ook veel Duitsers en Oostenrijkers. Tussen 1912 en 1972 werden ongeveer 400 Nederlandse paters uitgezonden. De congregatie werd bestuurd door een zogenaamde superior generalis (generaal overste) aanvankelijk in Steyl, later in Rome, die wordt bijgestaan door vier raadsleden, consultatores genaamd. Zij worden allen elke 12 jaar door het generaal kapittel gekozen. De Nederlandse rechtspersoon is Nederlandse provincie van het Gezelschap van het Goddelijk Woord. Het generaalaat bevindt zich in Rome. De congregatie telt thans wereldwijd 6005 leden (1 januari

2018). Wanneer in documenten van SVD over fraters wordt gesproken, worden daaronder priesterstudenten en geen onderwijzers verstaan, Het Gezelschap heeft veel werk gemaakt van verspreiding van gedrukte publicaties. Over de missie werd voorlichting gegeven en propaganda gemaakt, onder meer door het verspreiden van boeken, periodieken en kalenders. Missiewerk werd opgevat als het bewust en levendig maken van de missionaire verantwoordelijkheid van en voor de wereldkerk. De congregatie stimuleerde haar leden om antropologische, etnologische en taalkundige studies te verrichten en deze te publiceren. Congregatie en instituut hebben veel betekend voor de wetenschap van de missiologie. Het missiemuseum, dat in 1889 in Steyl werd geopend, was een van de eerste in zijn soort. De SVD was ook de eerste missiecongregatie in Nederland met een nieuw type opleidingsschool voor priesterreligieuzen volledig gericht op missiearbeid. Hoewel de congregatie bedoeld was voor Duitse mannen, trok men vanaf het begin ook Nederlandse roepingen. De congregatie is nog steeds in 67 landen op de wereld werkzaam, in tegenstelling tot andere congregaties waaronder de Witte Paters, niet gespecialiseerd in een bepaald gebied. Het eerste missiegebied was China, daarop volgden vele anderen. In Nederlands Indië was SVD getalsmatig gezien in 1940 de grootste missiecongregatie. De missiegebieden in Indonesië werden voornamelijk bediend door missionarissen van de Nederlandse provincie. In dit gebied werden de missionarissen bijgestaan door de Dienaressen van de H Geest, (Uden-Baexem). In 1950 werd de apostolische prefectuur van Den Pasar opgericht met de eilanden Bali en Lombok. SVD was in 1960 nog actief op Timor en in een parochie van Jakarta. Nu, in 2019, zijn er nog 108 SVD leden. Thans komen de meeste leden uit Azië, de generaal-overste is sedert januari 2019 een Indonesianum

De seminarietijd van Wim Giesen.

Toen Wim in september 1940 naar Uden ging, had de Luftwaffe het Missiehuis bezet. De studenten werden ingekwartierd bij de Blauwe Zusters (SSpS) aan de overkant. In november 1941 begon hun ballingschap in Veghel. In een oude en verlaten fabriek, op de "Blauwe Kei", werden keuken, eetzaal en slaapzalen onder gebracht. De lessen werden gegeven op drie verschillende plaatsen. De studenten moesten dus drie of vier keer per dag over de straat, sneeuw of regen, warm of koud, we moesten maar zien hoe je er door kwam. Het waren barre tijden vertelde Wim. Eén maal in de week douchen, karige maaltijden, veel en stil gebed, baden of zwemmen in de gemeentelijke inrichtingen. Bij gebrek aan fatsoenlijke kleren liep Wim daar rond in oude kleren. De zesde klas deden de studenten in Steyl. In 1946 begon voor Wim zijn noviciaat en filosofie in Helvoirt. De docent was de Duitse pater Grevelhörster, die net als voor de oorlog het Latijnse handboek van Joseph Gredt hanteerde. Discussie was onmogelijk. In Teteringen volgt tenslotte de theologie opleiding. Ook daar werden oude handboeken gebruikt. Vernieuwend waren volkenkunde en psychologie. Drie jaar lang kregen wij met de hele groep zes uur per dag theologie en dat was zware kost in het latijn. Een dag per week kregen we geen les maar moesten we samen studeren, vertelde Wim. In zijn vrije tijd was Wim in de donkere kamer want fotograferen en foto's afdrucken was zijn hobby. Ook ging hij met andere studenten op de fiets naar het Duitse gedeelte in België en dan met de toog aan hard fietsen. Tijdens vakanties was hij vaak in Sterksel en ging dan fietsen met zijn vriend Piet Hikspoors, althans zo vertelde Piet. Die toog was dan maar lastig op een herenfiets en Wim gebruikte dan altijd de fiets van zijn zus Agnes en dat werd niet altijd in dank afgenomen. Uit de studenten periode bewaar ik de beste herinneringen aan pater Unkel. Een goed mens. Professor pater Johann Unkel was uiterst intellectueel. Hij had een warm hart voor zijn studenten en deelde zijn wijsheid en liefde geduldig en edelmoedig. De "Thomaslezing" waarbij de priesterstudent

een bepaalde theologische stelling onderbouwt en deze vervolgens in anderhalf uur verdedigd ten overstaan van zijn mede studenten, paste helemaal bij mij zegt Wim heel overtuigend. Na voltooiing van de studie en voor de priesterwijding gaan er nog enkele wijdingen aan vooraf. Dagblad de Tijd maakte dit als volgt bekend.



Uit: Dagblad de Tijd, 4 juni 1952



Uit: Dagblad de Tijd 5 juli 1952

De priesterwijding in Teteringen.

Na 12 jaar zware studie was dan eindelijk de dag aangebroken waar de jonge Wim altijd al zo lang naar verlangde, priester worden. Op zondag 10 augustus 1952 werd onze dorpsgenoot Wim Giesen, samen met 10 klasgenoten, in Teteringen priester gewijd door monseigneur Wilhelmus van Bekkum. Het was een spannende dag, maar Wim had zich er goed op voorbereid. Al jaren lang was hij als fotograaf aanwezig bij de priesterwijding van zijn voorgangers. Zijn gedachten op die bijzondere dag waren: "gelukkig, ik ben er, nu kan ik me op het echte werk gaan richten", zo vertelde hij mij.

Voor de priesterwijding waren zijn moeder, zijn zus en drie broers naar Teteringen gekomen, om getuige te zijn bij deze plechtigheid. Voor die tijd een hele reis, te ver om 's avonds nog terug te gaan naar Sterksel. Bij bewoners in Teteringen waren plaatsen geregeld waar de familie Giesen kon overnachten. Priesters moesten toentertijd elke dag de heilige mis opdragen, dat gold ook voor de jonge pater Giesen.



Verklaring van Mgr. W. van Bekkum

Op die maandagmorgen droeg hij in een kleine kapel in het klooster zijn eerste “onofficiële” heilige mis op, in het bijzijn van zijn eigen familie, waarbij zij zeker gebeden zullen hebben voor de vader van Wim, die in 1948 op 58 jarige leeftijd was overleden.

De eerste Heilige Mis in Sterksel

Een week na zijn priesterwijding in Teteringen, op 16 augustus 1952, heeft pater Wim Giesen zijn eerste Heilige Mis opgedragen in de parochiekerk, de Heilige Catharina van Alexandrië, in Sterksel. Het dorp waar zijn familie woonde en waar de jonge priester zijn jeugd jaren had doorgebracht. Die dag was het groot feest op Sterksel. De neomist was met de auto in Teteringen opgehaald, via Maarheeze reden zij naar zijn ouderlijk huis aan de Pastoor P. Thijsenlaan. Aldaar stond het paardenvolk van de plaatselijke rijvereniging hem al op te wachten. Aangekomen bij de boerderij van Peerke Scheepers (thans, pastoor P. Thijsenlaan 62) stonden bruidjes en twee bussen met familie en kennissen uit Limburg klaar om Wim verder te begeleiden naar de kerk. Aan weerszijde van de weg was versiering aangebracht gelijk men doet met sacramentsdag. De kerk was tot de laatste plek gevuld met familie en dorpsgenoten. Bij de plechtige Heilige Eucharistieviering kreeg pater Giesen assistentie van pastoor Verhoeven. Door het koor van Sterksel werd de gregoriaanse mis opgeluisterd. Sterksel had breed uitgepakt om er een onvergetelijke dag van te maken. Na de plechtigheden werd er thuis een groot feest gehouden in de schuur van de boerderij, de Agnes hoeve, die speciaal voor deze gelegenheid was schoon gemaakt en feestelijk ingericht.



1 Pater, dorpsgenoot, Wim Giesen draagt zijn eerste plechtige Heilige Mis op in de parochie kerk van Sterksel

De missiebenoeming

Vóór de wijding in 1952 kwam de missiebenoeming al aan de orde. Zij waren met elven en mochten ieder twee missiegebieden opgeven. Wim koos voor Japan of Brazilië. Indonesië kwam niet meer in aanmerking vanwege de politieke situatie. Maar vooraleerst moest Wim na de wijding voor een jaar naar Duitsland voor studie: terug in Nederland werd het afwachten op de definitieve missiebenoeming. Deze kwam, eindelijk, na ongeveer zeven of acht maanden. In deze maanden hielp pater Giesen op de missieprocur tot einde augustus 1954 en werd toen benoemd voor Brazilië. Giesen koos voor Brazilië omdat daar veel missiewerk was te doen, de kerk had “ons” hard nodig. De jonge missionaris

TETERINGEN, 7 Juli — In de kapel van het Missiehuis te Teteringen werd aan een veertiental missionarissen (twaalf paters en twee broeders) het missiekruis uitgereikt. Van hen zijn er zes bestemd voor de missie van Flores: de paters L. Elders uit Bovenkarspel, W. Giesen uit **Sterksel**, M. van der Heyden uit Dulzel, J. van Meurs uit Den Haag en de broeders Hermanus Stiekema uit Stadskanaal en Wilhelmus den Brok uit Herpen; één voor de missie van Timor: pater C. Jooren uit Zevenbergache Hoek; twee voor de missie van Bali-Lombok: de paters P. Hesen uit Horst en J. Kamstra uit Arnhem; twee voor de missie van Kwango (Belgisch-Congo): de paters J. Swertz uit Utrecht en N. Berends uit Arnhem; één voor de missie van Indore (India): pater drs Th. Steltenpool uit Werverahooft, tot nu toe professor aan het philosophicum der SVD te Helvoirt; één voor de missie van Nieuw-Guinea: pater J. Heynemans uit Amsterdam en één voor Zuid-Brazilië: pater A. Koreman uit Haps.

Uit: De Volkskrant 5 juli 1953

was er zich wel van bewust dat hij was uitgezonden om Christus en zijn Rijk aan te kondigen en te getuigen; was er zich van bewust dat het Rijk Gods niet alleen het WOORD is maar ook rechtvaardigheid en vrede. Milhoes de Brasileiros zijn gedoopt, zijn "christen" maar kennen niet voldoende, noch Jezus Christus, noch zijn Rijk. Hier lag de taak van de missionaris: zo als Jezus preken en doen. Jezus preekte en genas. In september 1954 kwam missionaris Giesen in Brazilië aan; eerst acht maanden studie om het land en de taal te leren kennen en vervolgens aan het werk in de parochies.

Wat weten wij van Brazilië en de Brazilianen?

Natuurlijk komt dan het WK voetbal weer volop in herinnering. Het toernooi waar van Gaal met zijn ploeg zeven wedstrijden speelde. Waar hij voor ieders verbazing, kort voor het einde van een wedstrijd van kieper wisselde en waar Nederland uiteindelijk verloor van het gastland Brazilië. Maar het Nederlands elftal wist overtuigend Duitsland te verslaan en nam de bronzen medaille mee naar huis. Ook in de zomer van 1950 was het WK voetbal in Brazilië, 25 landen deden daar aan mee.

Brazilië, officieel: de Federale Republiek van Brazilië, is een land in Zuid-Amerika. Brasilia is de hoofdstad, São Paulo is de grootste stad in het land. Brazilië is het grootste land van Zuid-Amerika, het beslaat bijna de helft van dit continent. Het is bovendien het vijfde grootste land ter wereld en is daarnaast met 208 miljoen inwoners het zesde land, gemeten naar bevolkingsomvang. De oorspronkelijke bevolking van Brazilië bestond uit indianen die de tropische kuststrook en het Amazonebekken bewoonden. De kolonisatie van Brazilië begon in 1500 met de komst van zeevaarder Pedro Alvares Cabral, die Brazilië tot Portugese kolonie uitriep. Tot 1930 werd de Braziliaanse regering gedomineerd door grootgrondbezitters. In de jaren 30 van de vorige eeuw werd door een militaire regering een begin



Brazilië land in Zuid Amerika

gemaakt met de industrialisering. In 1945 begon een proces van democratisering, dat echter in 1964 abrupt ten einde kwam toen militairen opnieuw de macht grepen. In de jaren 80 van de twintigste eeuw omschrijft de Braziliaanse grondwet het land als een democratische federale republiek. In 1984 vond er een geleidelijke overgang naar een burgerregering plaats, waardoor er weer ruimte kwam voor een verdere uitbouw van een democratische traditie in Brazilië. In 2002 kwam er voor het eerst een linkse regering. Van 2011 tot 2016 was Dilma Rousseff de president van Brazilië. Zij was tevens de eerste vrouwelijke president in de geschiedenis van het land. Op 12 mei 2016 werd ze voorlopig buitenspel gezet door het Braziliaanse parlement. Ze werd ervan verdacht te hebben gesjoemeld met de staatsbegroting in aanloop naar de verkiezingen in 2014. Michel Temer werd haar opvolger. Vanaf 1 januari 2019 is Jair Bolsonaro de president van Brazilië. Het land bestaat uit 26 staten en 1 federaal district, gegroepeerd in 5 geografische regio's, de

regio's Noord, Noordoost, Centraal West, Zuidoost en Zuid. Sinds 1937 kent het land een systeem met 67 nationale parken. Bekende nationale parken zijn Tijuca, Serra dos Órgãos, Chapada dos Veadeiros en Emas. Het Amazonewoud is het grootste regenwoud ter wereld.

Brazilianen zijn divers in hun etnische oorsprong: het is een mengelmoes van Afrikanen, Europeanen



Christus de Verlosser kijkt uit over Rio de Janeiro. Het beeld is 38 meter hoog en staat sedert 1931 op de 710 meter hoge berg Corcovado.

en inheemsen. Hoewel er nog elementen van de Afrikaanse en indiaanse culturen voortleven in de huidige Braziliaanse cultuur, is die cultuur overwegend westers. Circa 1,4 miljoen Brazilianen zijn van Japanse afkomst en leven hoofdzakelijk in het zuiden. De Chinese gemeenschap in Brazilië telt ongeveer honderdvijftigduizend zielen. De officiële taal van Brazilië is het Portugees. Ongeveer 87% van de bevolking is christelijk (65% katholiek en 22% protestants), 5 % overige geloven en 8% heeft geen religie. Sedert 2000 daalt de aanhang van de Katholieke Kerk zo'n 1% per jaar, protestantse kerkgenootschappen groeien met zo'n 1% per jaar.

Levensloop van de Sterkselse missionaris in Brazilië

In September 1954 vertrok pater Wim Giesen voor het eerst naar Brazilië met ,zoals Wim vertelde, het idee in zijn hoofd: hier (in Nederland) kom ik nooit meer terug. De eerste maanden werden besteed aan studie om het land en de taal te leren kennen om vervolgens aan het werk te gaan in de parochies. Zijn eerste benoeming was in de plaats Registro. Registro ligt in het zuidoosten van Brazilië en is een van de 63 microregio's van de Braziliaanse deelstaat São Paulo. Het is een stad met een Japanse kolonie van 35.000 man. Na vier maanden werd hij overgeplaatst naar een parochie met veel Japanners in Assaí in het noorden van Parana. Ze wonen er sinds WO I. Hij vindt daar Japan in Brazilië. Als kapelaan geeft hij veel godsdienstles op school. Japanners incultureren heel goed. Zijn tweede parochie ligt in het stadje Guarapuava. Zij waren daar met vier priesters. Twee voor de stad en twee voor de meer dan 100 buitenposten. Ieder ging met zijn eigen jeep uit de oorlog de bossen in. Een gebied met enorme houtzagerijen. Pater Wim bezocht elke post eens in de drie maanden. Aankomen 's avonds, dan het rozenhoedje bidden en biecht horen. De volgende dag werd de zagerij stil gelegd en ging iedereen naar de mis. Daarna eten, dutje doen en naar de volgende statie. Hij liet dan een briefje achter met de datum van zijn volgende bezoek. Op de hulp van de zagerijen kon je rekenen. Ze repareerden de jeep, gaven benzine en leenden je desnoods een paard. Een paard lenen lag veel gevoeliger dan tegenwoordig een auto. Toen was hij dus nog de traditionele missionaris! Ja, iedereen moest alles zelf oplossen, ook kwesties van moraal en theologie. Aan een oudere pater vroeg de jonge pater hoe hij dat deed in zijn tijd. Hij antwoordde: 'Bij zulke problemen bad ik eerst, dacht goed na en vroeg me af wat de Paus in mijn plaats zou beslissen en dat deed ik dan ook...' Wim had de les geleerd.

In 1962 organiseert de SVD voor de eerste keer een bijspijkerkursus voor missionarissen, in Nemi, een plaats in de provincie Rome in Italië. Giesen is erbij en maakt het begin van het Vaticaanse

Concilie mee, bedoeld voor het bij de tijd brengen van de katholieke kerk. De cursus spreekt hem enorm aan. Medebroeders ontmoeten uit de hele wereld doet hem goed. De kennismaking met nieuwe liturgie en catechese is een verrijking. Voor het eerst hoort hij over spiritualiteit. Vroeger overheerste devotie. Verrijkt gaat hij terug naar Brazilië. Hij hoopte op een pastorale benoeming, maar het werd een aanstelling tot econoom van het kleinseminarie in Ponta Grossa. Vier jaar later kreeg hij een parochie in het binnenland. In 1968 werd Wim pastoor in Agudos do Sul, een klein dorp, flink achteraf, zoals hij het noemt, met veel kleine boeren. Door zijn agrarische kennis kon hij naast het pastorale werk ook goede adviezen geven. Zo heeft hij er fruitteelt geïntroduceerd in plaats van de teelt van tabak en hij richtte vakbonden op. In 1972 kreeg hij van de bisschop opdracht om een plattelandspastoraal te organiseren in de deelstaat Parana, een gebied zo groot als drie keer Nederland. Dit hield in, dat er veel gereisd moest worden. In 1978 werd hij benoemd tot pastoor in de St. Annaparochie in de stad Guarapuava. Na vier jaar werd hij benoemd tot vicaris van het bisdom, wat hij uiteindelijk vijf jaar gedaan heeft en eindigde toen de Bisschop met emeritaat ging. In 1987 werd hij pastoor in de stad Sao José dos Pinhais. Catechese had zijn bijzondere aandacht. Hij droomde ervan een Catechetisch Instituut op te richten. Het bleek onmogelijk. De Nederlandse Nieuwe Catechismus werd zijn inspiratiebron. Zijn ideaal was om heel de mens te laten groeien, zowel op geestelijk als op materieel terrein. Naast parochiewerk en de catechese stimuleerde hij overal de landbouw.

Contacten met het thuisfront Sterksel

Pater Giesen schreef regelmatig uitgebreide brieven over het wel en wee in de missie, om zijn Sterkselse dorpsgenoten daarvan op de hoogte te houden. Uit een selectie van deze brieven zullen vervolgens samenvattingen en citaten worden weergegeven voor een indruk van het leven en werken van de pater in de 62 jaar dat hij in Brazilië woonde. Een bijzonderheid bij deze brieven was dat Wim deze brieven altijd afsloot met groeten van GUILHERME Giesen. Op mijn vraag waarom hij deze “vreemde” naam gebruikte gaf hij mij het volgende antwoord, De naam Guilherme werd hem al direct gegeven in de eerste dagen dat hij in de missie was, zonder verdere verklaring. Later werd hem gezegd dat die naamsverandering samen hing met de taal die hij moest leren. Het “Braziliaans” is Portugees. In die taal bestaat geen Willem, maar wel de vertaling van de naam en dat is Guilherme. Toentertijd werd het gezien als een acculturatie, het overnemen van elementen van een vreemde cultuur wanneer groepen langdurig in direct contact met elkaar staan. Maar het wordt nu allang niet meer gebruikt.

Om de zoveel jaren kwam de pater in Nederland op vakantie, en ging dan naar de Agneshoeve in Sterksel. Totdat in 1978 zijn broer Grad Giesen naar Frankrijk emigreerde, waarmee de laatste Giesen uit Sterksel was vertrokken. Zijn vriend en toeverlaat Piet Hikspoors en zijn vrouw Mien waren erg gastvrij en gingen hem dan afhalen van het station in Weert. Hij kon bij hun blijven eten en indien nodig blijven slapen. Eens gingen Piet en Mien hem ook weer afhalen van het station en toen ze Wim zagen in “zo’n verschrikkelijke plunje” zei Mien direct “mer zo gadde gij nie mee naor ons”. Ze reden recht naar kledingzaak Jacobs in Weert en kochten nieuwe kleren, zo vertelde Piet mij.

Kerstmis 1975.

Citaat uit het schrijven van pater Giesen. “....Hier leven we nog betrekkelijk goed. Het is niet slecht, maar het goede is betrekkelijk. Té veel werk voor té weinig personeel. Eén van de grote voordelen

hier is, dat we niet veel te maken hebben met tegenslag of tegenwerking. Ons probleem is: we kunnen niet dát doen wat we als beter beoordelen. Soms kan het niet vanwege gebrek aan financiën en heel vaak kan het niet vanwege gebrek aan personeel. De pogingen om eigen inheems personeel aan te trekken, vooral leken, worden steeds herhaald, maar hebben niet het gewenste succes dat wij er van verwachten.”.

April 1976

In dit schrijven begint Guilherme met het bedanken van de groep Sterksel van het missiecentrum, voor de pakjes die voor missionarissen waren samengesteld ter gelegenheid van Sinterklaas. Dat het pakje pas na kerstmis de pater bereikte was daardoor niet minder welkom.

“Brazilië is altijd een interessant land maar nu begint het een beetje gek te worden. Hier in het zuiden verzuipen we bijna en in het noorden en noordoosten verdroogt alles. Ik ben er begin januari geweest, de rivieren staan droog en het vee sterft van honger en dorst. Interessant was het te zien hoe die mensen hun boeteprocessies houden en om water bidden. De meeste dorpen en stadjes liggen langs een rivier, maar wel al op een heuvel. Op het heetste van de dag trekken ze al biddend en zingend de heuvel af naar de rivier. Als ze nog water vinden, brengen ze met een olieblik, een plasticzak of zoiets minstens een liter water mee. Vinden ze geen water dan nemen ze een stevige steen mee. Daarmee trekt de processie de heuvel weer op naar een hoger gelegen punt aan de andere kant van het stadje, waar een groot kruisbeeld staat. Het water wordt aan de voet van dat kruis geplengd en de stenen worden er opgestapeld. Aan de stenen te zien hadden ze al veel processies gehouden.”

voorjaar 1977

Met dit schrijven, gericht aan de Zeereerwaarde Heer Pastoor Vervoordeldonk, deelde pater Giesen hem mede dat hij voornemens is om dit jaar, deze zomer, Sterksel nog eens te komen opzoeken, met daarbij de aankondiging om zijn 25 jarig priesterfeest in Nederland te komen vieren. Zijn moeder, die al 84 jaar is en in het bejaardenhuis de Wietel woont in Helden – Panningen, staat er op dat het feest in Nederland zal zijn. Intussen is ook de laatste Giesen (Grad) uit Sterksel vertrokken naar Frankrijk, waardoor hij nog niet wist waar zijn verblijf zou zijn tijdens zijn vakantieperiode, maar heel zeker zou hij ook naar Sterksel komen. En zo als het betaamt laat Sterksel daar geen twijfel over bestaan. Dat feest kan alleen maar op Sterksel gevierd worden.



Pater Giesen met zijn moeder, familie en vrienden bij zaal Boszicht, waar na de H. Mis het 25 jarig priester jubileum werd gevierd.

November 1979,

Vanuit Guarapuava schreef pater Giesen op 13 november een brief naar de missievrienden in Sterksel over het chronisch en nijpend tekort aan priesters in Brazilië. Als gevolg daarvan werd pater Wim overgeplaatst van het binnenland naar de stad. Op verzoek van de Bisschoppenvergadering werden in het zuiden vier priesters vrijgemaakt om naar het noorden te gaan, nu direct en in het begin van 1980 zullen er nog eens vier volgen. Wim had zich als vrijwilliger aangemeld, maar dat ging

niet op, hij was al te oud. “te oud zeggen ze om nog eens een hele aanpassing op te nemen in cultuur, klimaat en volksaard, want in mijn laatste vakantie thuis heb ik Vader Abraham gezien, en dat was een Sterkselse”.

Brazilië zou je kunnen zien als een “eenheid”, Een éénheid van 26 deelstaten of provincies die samen een bevolking tellen van meer dan 170 miljoen mensen. Voor zijn enorme uitgestrektheid en voor al deze miljoenen inwoners heeft de kerk in Brazilië slechts ongeveer 13.200 priesters. Paraná is één van die 26 deelstaten met een gebied van ruim drie maal Nederland. En op zijn beurt is Paraná ook weer een “eenheid”, een eenheid van 17 bisdommen met ongeveer 10 miljoen habitantes. En Guarapuava is één van deze 17 bisdommen. Guarapuava telt 42 parochies en 63 priesters. Eén van deze drie en zestig mag ik zijn: pater Guilherme Giesen, Pastoor van de parochie Sant-Ána, parochie met een matriz (hoofdkerk) en daarbij ook nog een 40tal buitenstaties voor hun rekening. Ga er maar aanstaan.

Juni 1989

In deze brief aan de missievrienden, gaat Wim nader in op enkele vragen die leden van het parochieel missie centrum (PMC) aan hem hebben gesteld.

Het gaat goed met zijn gezondheid, niemand hier geeft hem de leeftijd die hij in werkelijkheid heeft (61 jr.). Dankzij dat kan hij volop werken en hij geeft daarbij enkele cijfers ter verduidelijking. Wij hebben zo'n goeie 90 catechisten met een 1600 kinderen in de les. In de periode januari 1988 tot juni 1989 zijn er 390 kinderen gedoopt, 344 kinderen deden hun eerste Heilige Communie, 360 kinderen kregen het sacrament van het Vormsel toegediend, er werden 108 huwelijken voltrokken, 286 zieken werden bezocht en 66.000 mensen ontvingen de communie. Verder vertelt hij over een goede parochieraad, die hem goed helpt bij de uitvoering van zijn werk. Ook in deze brief gaat hij in op de vragen aangaande de gelden die de pater ontvangt van het PMC en anderen. Door de aankoop van twee bouwplekken hebben zij een Centro Comunitario, oftewel gemeenschapshuis kunnen realiseren. Dankzij de inbreng van de lokale bevolking en hun onbetaalde werkuren heeft het geheel niet meer gekost als 6500 gulden. Daarnaast zijn er twee clubs “de Maes” die fors ondersteund worden. Dit zijn clubs van en voor moeders. De werkelijke arme aanstaande moeders worden uitgenodigd mee te doen in club de Maes. Daar krijgen ze voorlichting, materiaal voor de baby uitzet en voeding. Een andere post die ondersteund wordt zijn twee seminaristen, volwassen mannen van boven de 25 jaar. Zij wilden altijd al naar het seminarie, maar hadden geen geld en moesten werken voor de kost, maar vergaten hun ideaal niet. De parochie hielp hen met de voorbereiding, met geld voor hun uitzet en bij te dragen in de kosten op het seminarie. Het is investeren.

Tot slot “aan jullie van het PMC blijft onze hartelijke dank en erkentelijkheid uitgaan. Jullie steun is voor ons iedere keer weer een steuntje in de rug om door te gaan. Guilherme Giesen”.

januari 1992

“Een van de mooie kanten en hoopgevende punten in de katholieke kerk in Brazilië zijn de Basisgemeenschappen, die op hun beurt weer bestaan uit verschillende Bijbelgroepen. In 1991 namen drie mensen van onze parochie deel aan een cursus voor leiders van die Bijbelgroepen. Zij organiseerden daarna voor alle bijna honderd groepen een studie mapje over apostel Paulus. Als bedoeld voor de maand september die hier al sinds jaren de maand van de bijbel is”.

In dezelfde brief gaat pater Giesen uitgebreid in op de massaal bezochte bijbelviering op zondag 29 september. Mensen van ver kwamen met grote bussen afgeladen vol. Van Colonia Rio Grande en van Zaniolo kwamen ze te voet, biddend en zingend met grote spandoeken. De kerk liep langzaam vol, 350 zitplaatsen bezet, de zijpaden vol en langs de muren de meest verschillende spandoeken en

leuzen. En buiten nog vele mensen die meevierden via de luidsprekers van de kerktoren. Elke gemeenschap bracht zijn eigen offergave mee, sommige met landbouwproducten, andere met fruit, groente, of bloemen. Er kwam er zelfs een met een prachtige grote haan, netjes in een kooi.

Zomer 1992,

In dat jaar werd het 40 jarig priesterjubileum gevierd op Sterksel, evenals in 1952 stond pater Wim Giesen op 16 augustus weer aan het altaar in de Sterkselse parochiekerk om de Heilige Mis op te dragen. En evenals veertig jaar geleden en 15 jaar geleden bij het 25 jarig priesterjubileum, pakte Sterksel opnieuw uit om dit priesterfeest te vieren. Na de Heilige Mis volgden de huldinging en felicitaties door de Sterkselse bevolking en verenigingen. Het lokale weekblad "de Parel van Brabant" besteedde een mooi verhaal met de titel "Pater Wim Giesen: met en voor mensen werken in Brazilië. Alvorens de pater in september weer teruggekeerde naar zijn thuis in Brazilië schreef hij het volgende in het parochieblad. "Ze waren weer op zijn best die mensen van Sterksel, zij die de kerk versierd hadden, het koor, de fanfare, de pastores, Wat een feestWat een collecte!!!. En toen die hele kerk zong van: Wij hebben voor u gebeden versterk uw broeders, ja toen moest ik toch even slikken".

April 1996,

De brief uit S. Jose dos Pinhais gaat deze keer over geloof en politiek oftewel naastenliefde en politiek. Een werkelijk heet hangijzer. Ook in de politiek moet plaats zijn voor naastenliefde en rechtvaardigheid. De kerk wil de mensen meer bewust maken dat ze moeten stemmen, hoe ze moeten stemmen, hoe ze kritische kandidaten moeten bekijken. Pater Giesen zegt bewust "kandidaten", want politieke partijen zoals in Nederland met eigen filosofie en eigen programma kennen ze in Brazilië niet. Als goed pastoor in de Braziliaanse kerk is Wim in de "ring" gestapt. Elke



week een artikel in de plaatselijke krant: GELOOF EN POLITIEK. Elk weekend in de preek, vier heilige missen, hetzelfde thema. De eerste zondag in deze vastentijd ging het over de vergelijking, Christus in de bekoring, met andere woorden, laat je niet inpakken. De preek van palmzondag ging over de vergelijking van Judas die zijn Meester verkocht en verraadde, verkoop jezelf en anderen niet door geld aan te nemen van politieke kandidaten. De parochieraad wil zelf drukwerkjes verzorgen en verspreiden over bepaalde punten die de bevolking moet bestuderen alvorens zij hun stem uitbrengen.

Juli 1997.

Processie, daar houden de Brazilianen van,

Bij de oudere lezers zullen ongetwijfeld herinneringen opkomen bij het lezen van het volgende verhaal uit een van de vele brieven van pater Wim Giesen.

SACRAMENTSPROCESSIE, "Het begon al in maart, ze wilden iets anders, niet meer alleen rond de hoofdkerk. Er werd besloten te beginnen op een van de twee buitenstaties en dan - zonder te stoppen - tot aan de hoofdkerk. Moeders begonnen al weken van te voren koffiedik te bewaren, dat zou mooi afsteken in het zaagmeel. De kinderen verzamelden metalen doppen van flessen, om ze vervolgens te verven in diverse kleuren. Een volle vracht zaagmeel wordt 's avonds aangevoerd en de dag daarna staat voor dag en dauw al een groep mannen dit zaagmeel te kleuren in vijf

verschillende tinten. Jonge kerels sjouwen de manden met zaagsel rond. De vrouwen en kinderen maken met dit zaagsel een tapijt midden op straat en versieren het met symbolen van de eucharistie en figuren van Maria. Toen ik om drie uur bij het vertrekpunt aankwam stonden daar 8 stevige mannen om de "Hemel" te dragen, zo'n 50 engeltjes en bruidjes en meer dan 400 schoolkinderen. Zij hadden 1500 vlaggetjes gemaakt, elke klas zijn eigen kleur, plus spandoeken met leuzen erop als "Christus wij groeten U" of "Jezus, wij houden van U". Het viel me op dat de mensen allemaal zongen of baden, er werd bijna niet gekletst. Na een uur kwamen we aan bij de hoofdkerk. Het plein voor de kerk was tijdens de eucharistieviering zo vol als een sardienblikje en zo bont als een kermis van al die vaandels, spandoeken, vlaggetjes en rozen. Tot dagen erna vertelden de mensen mij dat het zo geweldig was geweest. Minstens drieduizend mensen hebben eraan deelgenomen.

Mei 2012

Pater Giesen vierde in augustus van dit jaar zijn 60 jaar priesterjubileum in zijn parochie van de heilige Christophorus in Brazilië. De parochie van pater Giesen is een arme parochie in een stad ongeveer zo groot als Eindhoven. Zoals alle grote steden in Brazilië is ook Sao José dos Pinhais in de deelstaat Paraná zeer snel sterk gegroeid. Bewoners verlieten massaal het platteland en trokken naar de steden. Dit in de hoop op een beter leven en inkomen. Echter, velen kwamen van de regen in de drup. Door de grote toestroom van mensen is er te weinig werk. De nieuwe bewoners komen terecht in grote sloppenwijken. Maar ondanks alle ellende geeft het geloof hen vastigheid. Mensen komen samen om te bidden, te lezen in de bijbel en elkaar te steunen tijdens moeilijkheden. Ook degenen die dáár zelfs in tekort komen kunnen gebruik maken van de gaarkeukens en voedselverstreking.



Een laatste bezoek aan deze school



Ook hier moest pater Giesen afscheid van nemen

Kerstmis 2015

Als iemand, die zondag 30 november onze kerk binnenkomt, kan hij zien: links van het priesterkoor een advents-krans: mooi groen en rood en met vier grote, kleurige kaarsen, en aan de rechterkant een kerstboom.. Maar die boom is anders als anders. Het idee kwam van een van de leden van onze Pastoral Social. We noemen het Pastoral Social en het is een groep van acht à tien echtparen, die als taak hebben de armste van de parochie te bezoeken, en – namens de parochie - te helpen met etenswaren, medicijnen, kleding enz.. Namens de parochie een soort praktijk van naastenliefde. Dat echtpaar kwam met het voorstel: laten we eens proberen om de financieel beteren een kerstpakket te laten brengen aan de minder bedeelden. Hoe? Dat is het verhaal van deze kerstboom. Die boom, hier in de kerk, heeft geen kaarsjes, geen lichtjes, geen sterretjes en geen gekleurde bolletjes. Neen, zoiets niet. Maar er hangen, ieder aan een fijn dun draadje, zo'n dertig kleine doosjes. Ongeveer twee maal zo groot als een lucifersdoosje. En in ieder doosje zit een papiertje met naam en adres van één van zo'n dertig families die regelmatig door de families van de Pastoral Social bezocht worden, echt armen. Volgens plan zal op die zondag 30 november, in alle drie h. missen (8,10 en 19 uur - met telkens zo'n 400 mensen) de nodige uitleg gegeven worden. Het zijn dertig doosjes. We zoeken evenveel families die bereid zijn een armere familie te adopteren en hen een mooie kerst te bezorgen. Na de derde Heilige Mis die zondag was er niet één doosje meer over. Feliz Natal - Zalig Kerstfeest.



Afscheid nemen van zijn Missie met een pontificale Heilige Mis.

Afscheid van de parochie in Brazilië.

Uit parochieel missiecentrum kerst 2016

Brief van Pater Giesen; ALLES HEEFT ZIJN TIJD

Het was bijna 12 uur (middag) die 10^e juni 2016, toen die mooie, machtige machine van de KLM, zachtjes aan de grond kwam op Schiphol. Wij stapten uit en ik was terug, terug in Nederland, terug van weg geweest, lang weg geweest. Vanaf augustus 1954 tot juni 2016 in Brazilië geweest in dienst van O.L.Heer, van zijn kerk en zijn volk. De jaren gingen en de nieuwe jaren kwamen, mooie jaren, rijke jaren en je wordt ouder en kijkt terug. Het werk wordt moeilijker, je kunt niet zo goed meer mee en je geeft gelijk aan de Prediker uit de bijbel die zei: alles in dit leven heeft zijn tijd. Er is een tijd van komen en een tijd van gaan, en je denkt: als ook onze tijd ten einde gaat. Ik keek terug met dankbaarheid tegenover O. L. Heer die mij gezondheid en kracht gaf om zo lang door te gaan. Met dankbaarheid denk ik terug aan die vele echt goede Brazilianen met wie ik mocht samenwerken. In dankbaarheid denk ik terug aan al die mensen van Sterksel. Gedurende al deze jaren stonden die achter mij. Een morele, o zó waardevolle steun en ook zo vaak met financiële hulp. O. L. Heer moge en zal heel zeker dit alles vergelden. Ook in Brazilië heeft onze Congregatie een tehuis voor onze oudere medebroeders, maar ik gaf er de voorkeur aan terug te komen naar Nederland. Er zijn zoveel herinneringen..... We willen het woord heimwee niet gebruiken, maar de werkelijkheid bestaat wel.... Terug uit Brazilië, niet meer missionaris in Brazilië, maar tóch wél missionaris. Hoe dat kan zijn? Open nog een keer de Bijbel, het boek Exodus hoofdstuk 17 en zie hoe Mozes zijn Jozua hielp. Zo kunnen en willen wij onze missionarissen steunen. Samen met jullie missionaris zijn, samen met jullie een fijne Kerstmis vieren en samen met jullie een gelukkig Nieuwjaar beginnen! Lang deed ik erover om naar Teteringen terug te keren, het huis van de SVD waar ik 65 jaar geleden tot priester ben gewijd.

Pater Giesen 90 jaar en 65 jaar priester.



Op 8 oktober 2017 heeft het parochieel missiecentrum van Sterksel, pater Giesen uitgenodigd om ter gelegenheid van zijn 90^e verjaardag en zijn 65 jaar priesterschap, voor te gaan in de plechtige eucharistieviering. Nadien was er gelegenheid tot feliciteren met een koffietafel in dorps huis Valentijn.

Pater Giesen, 90 jaar en 65 jaar priester, in de kerk van Sterksel



Pater Wim Giesen met links Piet, de zoon van broer Piet en rechts de dochter van zus Agnes met haar man. Foto (G.Noordman)



Vrienden voor het leven, samen 185 jaar oud, Wim Giesen en Piet Hikspoors. Ruim 62 jaar woonden zij 9500 km. van elkaar. (foto G.Noordman)

Contact

Sedert zijn terugkomst in Nederland verblijft Pater Wim Giessen in het missiehuis Sint Franciscus Xaverius in Teteringen, (zie volgende pagina). Hij blijft, zoals we gewend zijn van hem, erg geïnteresseerd in het wel en wee van Sterksel. Een berichtje of bezoekje wordt door hem erg gewaardeerd.

Wim Giesen.

**Post adres Arnold Janssenlaan 18
4847 DK Teteringen
e mail: w.giesen@bzht.nl**

Missiehuis Sint Franciscus Xaverius in Teteringen



Bron: BHIC, collectie Provincie Noord-Brabant

Architect Van Halteren verbouwde het in 1967 tot kloosterbejaardenoord voor teruggekeerde missionarissen. Enkele Zusters van Etten vestigden zich in 1973 als gast in dit kloosterverzorgingshuis. Het huis is thans in bezit van de Stichting Zuiderhout, die het opnieuw heeft verbouwd naar plannen van architectenbureau Oomen en Havermans.

Toevoeging Paul Huismans, 12 mei 2012.

Nauwelijks was het Missiehuis van de SVD in Uden geopend of pastoor A. Claessen verklaarde dat hij zijn boerderij bij Breda wilde afstaan voor de oprichting van het noviciaat. Met het geld dat pastoor Claessen uit de verkoop van zijn boerderij had ontvangen, kocht de pastoor 4 juli 1913 een andere boerderij, doch de bouwgrond daar was veel te vochtig en daarom huurde men het huis Bergvliet, later hotel De Withof, zodat dat voorlopig tot klooster kon worden ingericht. Langs de Oosterhouts weg vond men geschiktere bouwgrond. In 1915 besloot men het grootseminarie van de paters SVD in Teteringen te vestigen. Het gebouw werd ontworpen door pater Bruno Möchel SVD, onder supervisie van de architect van de congregatie, pater Johannes Beckert (1864-1927). Het oorspronkelijke gebouw, ook Duitse bouw of sigarenfabriek genoemd, was gereed in 1916. In 1924-1925 werd het vergroot naar plannen van dezelfde bouwmeester: het kreeg een zuidvleugel en een noordvleugel met kapel. De kapel werd in gebruik genomen in 1926.

Bronnen,

Genealogie online (persoons gegevens)

Repertorium van Nederlandse zendings- en missie-archieven 1800-1960 (historie SVD)

Alle informatie is, tenzij anders vermeld, geput uit: Van Woelik, 18-19, Willemsen, I, par. 1-18,
Pius-almanak 1960/61, 402-402 en 474-475, Derix, *Brengers van de boodschap* en bezoekverslag KAN 1997.

ROND, contactblad voor alle vrienden van de svd (societas verbi divini)

gezelschap van het goddelijk woord, kwartaalblad, (Paul Wensing in gesprek met W. Giesen)

Wikipedia; diverse informatie, SVD, Brazilië e.d.

Parochiebladen Heilige Catharina van Alexandrië, parochie Sterksel

BHIC provincie Noord-Brabant.

Paul Huismans: De 'Chroniek St. Franciscus Xaverius Teteringen' van de Paters van Steyl
citaat Paul Huismans 12 mei 2012.

Archief R.K. Kerk te Sterksel

Sterksel.nu/historie(Josien Klessens)

Info uit gesprek met Piet Hikspoors

Foto's en gegevens uit privé archief van Wim Stolp

Foto's en gegevens uit privé archief van Gerard Noordman.